

Členovia turistického oddielu
spolu s členmi redakčnej rady Hlásnika
organizujú
2. ročník

„Bananská - buď fit“

Sobota: 2. októbra 2004

Trasy: 10 km a 15 km, cyklo-trasa 30 km

Blížšie informácie na plagátoch.

Všetko pre Vaše zdravie.

VÝZVA

HLÁSNÍK HĽADÁ

**DO BUDÚCICH KULTÚRNYCH AKCIÍ OBCE
AMATÉRSKE TALENTY Z RADOV OBČANOV OBCE.**

**STE AMATÉRSKY MALIAR OBRAZOV, PÍŠETE
BÁŠNE ALEBO PRÓZU, VYŠÍVATE, ARANŽUJETE,
VYREZÁVATE Z DREVA, MODELUJETE, PLETIETE
Z PRÚTIA, VYRÁBATE OZDOBY Z DRÔTU, Z
KOŽE, VENUJETE SA STARÉMU REMESLU NAPR.
STOLÁRSTVO, OPRAVA OBUVI, BICYKLOV A POD.,
STE VÁŠNIVÝ ZBERATEĽ ALEBO NÁS VIETE
PREKVAPIŤ NIEČIM INÝM ?**

**OZVITE SA ČO NAJSKÔR REDAKČNEJ RADE
OBECNÉHO HLÁSNÍKA !**

**KONTAKT: NAŠE SCHRÁNKY " HLÁSNÍK OBCE
BANKA" NA OCÚ A NA ZŠ. TEL: 77 188 29,
HEJLO : AMATÉR.**

Z vašich ohlasov

Dňa 19.6.2004 sa veriaci moravianskej farnosti, aj veriaci našej obce Banka, zúčastnili púťového zájazdu k Matke Božej v Mariázelli. Bol to veľký duchovný zážitok, ktorý s nami prežíval aj náš duchovný otec vdp. Ján Bederka. S pútnikmi z Čifera sme boli účastní svätej omše v Bazilike Matky Božej, ktorú celebrovali náš pán farár a pán farár z Čifera. Okrem nás a Čiferčanov sa na tejto sv. omši zúčastnilo aj veľa náhodných veriacich. Spoločne sme vykonali pobožnosť Krížovej cesty a individuálne sme navštívili jaskyňu sviečok a kaplnku s uzdravujúcou vodou. Nádherná alpská príroda, ktorá obklopuje Mariázell, a pekné počasie umocnili naše duchovné zážitky.

Vďaka za dobrú organizáciu púte patrí aj manželom Jánoškovým, ktorí sa tejto funkcie zhostili veľmi dobre.

A. Plavčáková

Hlásnik obce Banka – mesačník vydáva Obecný úrad Banka. Redakčná rada: Ján Benka, Mgr. Helena Hrdinová, Mgr. Terézia Janečková, Mgr. Sylvia Molnárová a Dušan Slovák.

Kultúrne leto Banky

Letná sezóna sa nám prehupla do druhej časti a možno ju už teraz považovať v našej obci Banka za vcelku vydarenú. Aspoň čo sa týka kultúrnych podujatí, na ktorých sa zúčastnili takmer všetky združenia a organizácie ktoré, sa v našej obci nachádzajú. Počnúc futbalovým turnajom našich internacionálov, ďalej veľmi dobre zorganizovanú, ale hlavne vydarenú akciu 795. výročia založenia obce Banka s výstavou a kultúrnym programom, do ktorého sa zapojila i obecná DH a Lieskované, ako i Nočnú súťaž hasičských družstiev z viacerých miest a obcí, ktorá bola na Banke prvýkrát, a hlavne s veľkým úspechom domáceho hasičského družstva. Pevne dúfam a verím, že nie naposledy.

Keď k tomu prirátame Vatru zvrchovanosti na Ahoji s diskotékou ako i tanečné zábavy v reštauráciách a na ihrisku, tak nás napadne myšlienka, prečo sa posledné roky takmer nič neuskutočňovalo a zrazu to ide.

Myslím, že stačí troška iniciatívy niekoľkých ľudí, pochopenia, a zrazu sa na obec Banka pozerá úplne inom svetle. Takéto a podobné aktivity treba vždy podporiť, hlavne keď na pozitívne zviditeľnenie obce nájde každý pochopenie u starostu obce Banka Ing. Janečka ako i obecného zastupiteľstva. Nie je potrebné vždy vidieť iba finančnú stránku, aj keď to nie je zanedbateľné.

Slovami známeho českého televízneho herca zo zábavného seriálu Milana Pitkina môžeme povedať: „A vo tom to je“.

Ing. Michal Rusnák

ZÁHRADKÁR V SEPTEMBRI

- Obmedzíme polievanie a hnojenie izbových kvetov.
- Začíname vysádzať ihličnany.
- Koncom mesiaca začneme vysádzať morený cesnak.
- Vysadíme sadzačku cibule, vysievame šalát, špenát a valeriánku na prezimovanie.
- Vykonáme posledný rez kôstkovín počas vegetácie.
- Drevnatými odrezkami rozmnožujeme ribezle.
- Ukončíme novú výsadbu jahôd.
- Dokončíme očkovanie broskýň.
- V dvojtýždňových intervaloch ošetrujeme pór a zimnú cibuľu proti mŕtvice pôrovej.

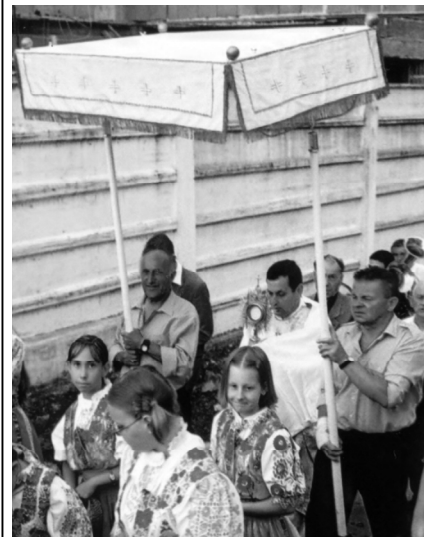

HLÁSNÍK obce BANKA

ROČNÍK II.

ČÍSLO 8

AUGUST 2004

NA ROZLÚČKU

Ludský život je ako amplitúda. Posúva sa dopredu, kmitá raz nahor, raz nadol. Smútok sa strieda s radosťou a radosť so smútkom. Málokedy sa však stane, že toľko ľudí má rovnaké pocity radosti a smútku, ako sme mali v tomto čase my – obyvatelia Banky. Začiatkom júla v nás ešte doznievali

radostné pocity z osláv obce, zakončených slávnostnou svätou omšou. Nikto z nás ani netušil, že je to rozlúčka. Správu v Piešťanskom týždni sme brali ako „novinársku kačicu“. V nedeľu 1. augusta sa však táto správa stala skutočnosťou. Našu obec, po stáročia patriacu pod moraviansku farnosť, pričlenili k Piešťanom.

Rozlúčili sme sa s farnosťou a rozlúčili sme sa s našim duchovným otcom vdp. Mgr. Jánom Bederkom. Nie je to

ľahká rozlúčka. Mali sme ho radi a ďakujeme Pánu Bohu, že bol osem rokov v našej farnosti. Osem rokov povznášal naše duše k Bohu a naše srdcia k dobru. Nikto ho nikdy nevidel zamračeného, nahnevaného, nikoho nekarhal, ale všetko riešil dobrotou a láskavosťou. Pri tejto príležitosti sa mu chceme poďakovať za všetko, čo vykonal pre nás veriacich a pre našu farnosť. Veľkú zásluhu má na obnove nášho kostola. Bol tu pre každého rovnako. Láskavo sa venoval najmenším deťom, mládež si vďačne spomína na pobyt v letných detských kresťanských táboroch, duchovným povzbudením nám pomáhal prekonávať ťažkosti, ktoré prinášal život. Vďačne a pozorne sme počúvali jeho krásne kázne, z ktorých sme čerpali silu a poučenie do života. Chorých a trpiacich často navštevoval so sviatosťami, kedykoľvek bolo treba.

Milý náš pán farár! My, veriaci obce Banka, Vám ďakujeme za Vašu obetavú pastoračnú činnosť, počas ktorej došlo k pozdvihnutiu duchovného života v našej farnosti. Do ďalších rokov Vášho vznešeného kňazského poslania Vám vyprosujeme hojnosť Božieho požehnania, dary Ducha svätého, pevné zdravie a ochranu Panny Márie.

hh

NAŠA FOTOREPORTÁŽ

Z VATRY ZVRCHOVANOSTI...

12 rokov uplynulo odvtedy, čo poslanci Národnej rady 17. júla 1992 prijali Deklaráciu o zvrchovanosti Slovenskej republiky. Tisícročný sen Slovákov o sebaurčení a existencii samostatného národného štátu sa stal skutočnosťou. V tento deň sa na posvätných vrchoch Slovenskej krajiny, na Devíne, Kriváni, Poľane, Kráľovej holi, Sitne, Vihorlate ako i na celom rade ďalších kopcov konali zhromaždenia občanov pri vatrách, ktoré dostali názov - Vatry zvrchovanosti. Vatry zapálené v tento deň sa stali symbolom splnenia dávnych túžob našich otcov, dedov i pradedov, symbolom slobody a samostatnosti, symbolom zvrchovanosti Slovenskej republiky ako základu suverénneho štátu slovenského národa. V sobotu 17. júla sa aj nad našou obcou na Ahoji opäť rozhorela Vatra zvrchovanosti. Počasie akcii prialo a prilákalo na Ahoj množstvo občanov obce i ľudí z blízkeho okolia. Po zaznení Hymny SR starosta obce Ing. J. Janeček privítal prítomných občanov a vzácných hostí, medzi ktorými boli poslanci vyššieho územného celku p. Mgr. Giacko, p. Valo, p. Ing. Ručkay. Poďakoval všetkým za to, že prišli podporiť túto dôležitú oslavu zvrchovanosti SR. Organizátormi tohtoročnej vatry boli členovia Motoklubu AHOJ pod vedením p. J. Moravčíka a iniciátormi členovia miestnej organizácie LS HZDS. Organizátori zvládli všetko na výbornú. Veď občania sa pri dobrom občerstvení a reprodukovanej hudbe zabávali až do skorého rána. Celú atmosféru noci dotvárala tlejúca vatra, ktorá bola zapálená na znak úcty všetkých občanov k novodobým dejinám slovenského národa.

-tj-

• Obec obdržala koncom júla z Ministerstva školstva rozhodnutie o spojení základnej školy a materskej školy do jedného právneho subjektu Základnej školy s materskou školou v Banke. Táto bola zriadená zakladacou listinou od 1.8.2004. V súvislosti s touto organizačnou zmenou bola konštituovaná nová školská rada a vyhlásené výberové konanie na miesto riaditeľa - ky Základnej školy s materskou školou v Banke v auguste 2004.

• Naša obec bola úspešná pri predkladaní projektu na Ministerstvo hospodárstva a v rámci grantovej schémy rozvoja cestovného ruchu získala prostriedky z fondov EÚ vo výške cca 1,4 mil.Sk na projekt - Vybudovanie chodníka okolo Vápenického potoka. Súčasťou pripravovaného projektu bude i informačná kampaň , v rámci ktorej chce naša obec vydať propagačný materiál (mapu obce - s pamiatkami, turistickými zaujímavosťami, možnosťami

ubytovania, stravovania, cyklistickými a turistickými trasami a pod. V súvislosti s prípravou tohto materiálu žiadame občanov, ktorí poskytujú celoročne

pokutám.

• V súčasnom období **prebieha stavebné konanie za účelom získania stavebného povolenia na dostavbu kanalizácie v obci Banka z prostriedkov ISPA.** S výstavbou by sa malo začať v budúcom roku.

UPOZORNENIE

Opäť upozorňujeme občanov na **zmenu termínov vývozu 240 l kontajnerov na papier a plasty.** Vývoz kontajnerov sa **presunul v druhom polroku 2004 zo sobôt na piatky.**

Termíny vývozov 240 l kontajnerov na papier a plasty sú:

- v piatok 10. septembra
- v piatok 22. októbra
- v piatok 3. decembra
- v piatok 21. januára

OZNAM

Obecný úrad oznamuje občanom, že **prvý diel knižnej publikácie z histórie obce ako i pohľadnicu obce** si môžu ešte stále zakúpiť na obecnom úrade v stránkové dni.

Obecný úrad informuje

ubytovanie a majú záujem o zverejnenie tejto služby v propagačných materiáloch obce, aby o tom upovedomili písomne obecný úrad, najneskôr do 20.9.2004.

• V tomto období sa nám podarilo získať i čiastočnú finančnú dotáciu na vybudovanie volejbalového ihriska v škole, ktoré by sme spoločne so sponzormi radi vybudovali do začiatku školského roka 2004/2005.

• V niektorých lokalitách v obci, kde občania vytvárajú divoké skládky, boli umiestnené tabule so zákazom vývozu smetí. Žiadame občanov, aby zákaz rešpektovali, vedome neporušovali zákon, neznečisťovali obec a nevystavovali sa možným

V dnešnom čísle otvárame novú rubriku, v ktorej Vám chceme predstaviť zaujímavosti - kuriozity z našej obce. Aby sme sa však o nich dozvedeli, potrebujeme Vašu pomoc. Ak viete o niečom vhodnom do tejto rubriky, neváhajte a dajte nám vedieť. My námet spracujeme do redakčnej podoby a uverejníme.

Tento námet som dostal od známeho a ako záhradkára ma hneď zaujal: fóliovník či skleník postavený z PET fliaš, ja som ho nazval „fľaškovník“. Zobral som fotoaparát a vybral sa k známemu folklórnemu zabávačovi Michalovi Klampárovi, ktorý by mal byť jeho

Rozmery tejto netradičnej stavby som odhadol cca na 3,5 x 4 m a výška tak do 2 m. Pýtam sa ďalej. „Koľko je tu použitých fliaš, ja odhadujem tak 800 až 1000 ?“. A on: „Pridaj! 2200!“. A pokračoval na moju spříšku otázok ďalej: „Jedenkrát som to videl v českej relácii a povedal som si, že to skúsím. Susedia a známi mi začali

znášať PET fľaše, kúpil som šponovací drôt za tisícku, no a dva mesiace som navlekal fľaše do takých valcov a tie potom pripevňoval na kostru fóliovníka... A výhody? Keď prší, tak mi prší aj vo „fľaškovníku“ cez fugy, cez leto sa lepšie vetrá, rýchlejšie sa vyhrieva aj pri slabšom slnku, fľaše fungujú ako slnečný kolektor. Viac budem múdrejší až na jeseň po zbere úrody.

Potom vám budem vedieť povedať viac...“ povedal mi potmeľúdsky pod fúzy. A ďalšie plány? Ide stavať ďalší „fľaškovník“, kde chce uplatniť nejaké vylepšenia a odstrániť malé nedostatky... „Či mám dosť fliaš? Dúfam, že mi ich nezačnú hŕvne nosiť, mám ich až-až !“ Nezabudol s úsmevom podotknúť.

Na záver mojej návštevy ešte jedno foto, a odchádzal som s dobrým pocitom, že prívlastok „kuriozita“ tejto nevednej stavbe určite patrí. Čo vy na to?

-ds-

Klampárov „fľaškovník“

tvorcom a majiteľom. Bolo letné popoludnie a našiel som ho v pracovnom úbore v záhradke. „Čo nás potrebuješ s tatkom na nejakú akciu?“ - vítal ma hneď pri bráne. A hneď som dôvod mojej návštevy upresnil. „Zaujíma ma ten zázrak z fliaš“, zasmial som sa a pozýval ma ďalej. „Pod’ sa pozrieť, mám tam zasadenú papriku a rajčiny.“ Vošli sme do, ako som to nazval, „fľaškovníka“, ovanul ma teplý vzduch a vôňa zelene.

Kuriozita Banky

16. časť – Banka koncom 19. storočia a začiatkom 20. storočia

V roku 1885 bola v obci postavená socha sv. Vendelína, ktorý bol považovaný za patróna roľníkov, pastierov a ochrancu domácich zvierat.

Bananský vršok bol koncom 19. storočia holým vrchom, neskôr ho zalesnili majitelia piešťanského kúpeľného podniku Winterovci (kúpele dostali do prenájmu od grófa F.Erdödyho v roku 1889).

Stále sa vyskytovali povodne Váhu. Veľká povodeň v roku 1893 zničila nielen úrodu na poliach, ale aj drevený most spájajúci Kúpeľný ostrov s Piešťanmi. Nový drevený most bol postavený v roku 1894. Povodeň v roku 1903 most zničila a bolo ho treba znovu obnoviť.

Spojenie Kúpeľného ostrova s Bankou cez druhé riečište Váhu (Obtokové rameno Váhu) sa naďalej zabezpečovalo kompou. V roku 1910 Winterovci začali s výstavbou hotela Thermia Palace a kúpeľov Irma na Kúpeľnom ostrove. Z toho dôvodu bola asanovaná stará krčma U Bosého, ktorá sa nachádzala neďaleko kompy. Po otvorení Thermia Palace v roku 1912 sa preprava na Banku cez Obtokové rameno Váhu zabezpečovala jednak ešte kompou, pribudol však popri nej aj pontónový most umiestnený na člnkoch.

Domy si obyvatelia stavali z nepálených tehál, ktoré vyrábali miestni cigáni. Nachádzala sa tu kvalitná tehliarska hlinka. Koncom 19. stor. bola v

Banke založená tzv. Weisz-Prokešova tehelná (v lokalite Tobolka), neskôr nazývaná Osvaldova tehelná. V susedných Piešťanoch vznikla tehelná v roku 1890.

V Banke bolo niekoľko lomov, v ktorých sa doloval kvalitný kameň. Veľký kameňolom sa nachádzal na úpätí Bananského vršku pri Obtokovom ramene Váhu. Ďalšie kameňolomy boli nad

**DEJINY BANKY
OD NAJSTARŠÍCH ČIAS
PO SÚČASNOŠŤ**

obcou.

Koncom 19. stor. sa obyvatelia Banky väčšinou zaoberali poľnohospodárstvom a pestovaním hrozna. Každá rodina mala role, ktoré si sama obhospodarovala. Bývalo sa v hlinených domoch pod valbovou (šíkmou) strechou, pričom vstup do pitvora bol zdôraznený výpustkom. Domy boli prízemné, s veľkým hospodárskym dvorom, stodolou, maštalami a ohradami pre dobytok.

Začiatkom 20.stor. bolo v Banke rozšírené maľovanie stien v pitvore pod komínom vinutým rastlinným ornamentom (biely ornament sa nanášal prstom a handričkou na steny omazané hlinkou). Tento ornament sa používal aj na tunajších výšivkách. Ludový odev v Banke bol variantom odevu

západoslovenského typu.

Gróf Erdödy vlastnil v Banke veľkostatok s kaštieľom. Hospodárstvo, t.j. horný majer a dolný majer dal do prenájmu Munkovi, kaštieľ mal v prenájme Šterm.

V roku 1900 mala Banka 653 obyvateľov (z toho 609 Slovákov), ktorí bývali v 101 domoch a v roku 1910 mala 781 obyvateľov v 112 domoch.

V roku 1908 vznikla v Banke dychová hudba. V prvých rokoch svojej existencie hrával 12-členný súbor v zložení: Štefan Dubovský-1.krídlovka, Viliam Klampár-2.krídlovka, Michal Rusnák-3.krídlovka, Martin Vetrík-klarinet, Jozef Julíny-klarinet, Jozef Šnajdár-bas krídlovka, Jozef Samuhel-Es trúbka, Jozef Gašpar-

Es trúbka, Juraj Stolárik-bas heligón, Dubovský-korno, t.j. rovná bas krídlovka, Gašpar-korno, Kališ-bubon.

V roku 1914 vypukla 1. svetová vojna. Narukovali aj niektorí mladí muži z Banky. Ich odchod spôsobil nedostatok pracovných síl. Z nich viacerí zahynuli na bojiskách, niektorí sa vrátili domov zranení či zmrazení. Cez vojnu bol nedostatok potravín a rôzneho tovaru. V Banke i v susedných Piešťanoch boli zhabané kostolné zvony, ktoré boli roztavené na vojnové účely.

V roku 1918 1. svetová vojna skončila. Rakúsko-Uhorsko sa **rozpadlo a vznikla Československá republika.**

Ing. Alexander Murín

NAMAĽUJ SVOJHO MOTÝĽA !

Viete, čo sa stane, ak sa dotknete motýľích krídel?

Ich krása vám zostane na prstoch a motýľ hynie. Tak sa môžeme nešetrne dotknúť nepremysleným slovom duše iného človeka a poznačiť ho na celý život. Namaľuj si svojho motýľa! To je názov medzinárodnej výtvarnej súťaže, do ktorej sa zapojili i naši žiaci. Do Bratislavy putovalo 10 najlepších výkresov. A z Bratislavy prišla vynikajúca správa – 3 ocenené práce: víťaz – M. Mikešová, 5.tr. a 2 úspešní – M. Branderský, 3. tr. a M. Julínyová, 6. tr. dostali zároveň možnosť pobudnúť v spoločnosti detí Slovenska, Maďarska, Srbska, Rumunska a Poľska tri pekné nezabudnuteľné dni. Koho by nezaujímalo vidieť na vlastné oči miesta, kde rokuje náš parlament, pozrieť si Bratislavský hrad a Staré mesto, vyviezť sa loďou na Devín? Toto všetko mali deti možnosť zažiť

vd'aka Slovenskému národnému stredisku pre ľudské práva a jeho výkonnej riaditeľke JUDr. Viere Mrázovej, CSc., pod záštitou ktorej sa táto pekná akcia uskutočnila. Deti nadviazali

nové priateľstvá. Určite nezabudnuteľným zážitkom pre Miška Branderského

a Mariannu Mikešovú bude, že diplom a cenu preberali z rúk predsedu NRS P. Hrušovského. A určite nezabudnú, že k tejto sláve ich priviedli ich vyučujúce výtvarnej výchovy p.uč. Kurdelová a p. uč. Zatkaliková.

A na záver niekoľko perličiek: Do súťaže bolo prihlásených vyše 3 000 výkresov detí 5 krajín. 700 výkresov bude vystavených priebežne v priestoroch Bratislavského hradu a NRS. Na slávnostnej vernisáži 1. júla 2004 bolo v priestoroch NRS vystavených 38 výkresov, my sa môžeme pochváliť, že 5 z nich namaľovali žiaci našej školy. Najmenší motýľ mal 3 mm a bol namaľovaný na kamienčeku. Najväčší motýľ má rozpätie krídel 11 m a je namaľovaný na fasáde domu

v Košiciach. Motýľ s rozpätím krídel 25 m bol urobený na východnom Slovensku v zime do snehu, preto sa zachoval iba na fotografii.

-hh-